

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hefőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.

Egész évre . . . 10 frt.
Félévre . . . 5 frt.
Negyedévre . . . 2 frt. 50 kr.
Egy hónapra . . . 1 frt.

Előfizethet helyben a kiadóhivataltól a debreczeni *csatnyagombában*, aztán Teleki K. Lajos és G. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:

öt hasabos peitior 5 krajczár. Nagobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Helygond minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetések a szerkesztőségben és kiadói irodában. — Az előfizetési s hirdetési pénzek a kiadóhivataltól, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztői irodába. — *piacutca, Szabó Lajos ház, 1712. sz. alatt* czimzvevődik.

Budapest, okt. 28.

(—y—) A „N. fr. Pr.” nagylelkűsége annyira megy, hogy nem tesz szemrehányást Magyarországnak és a magyar országyűlésnek, a miatt, hogy a Németországgal folytatott tárgyalások megújulása folytán az összes kiegyezési tvjavaslatokat kérdés alatt állóknak, legvöbén függöknek tekintti; pedig hát most kétségtelenül kedvező alkalma volna visszaverni mindazokat a szemrehányásokat, miket a magyarok az osztr. parlamenttel többség ellen felhozni szoktak, és szemünkre lobbantathatna, hogy nincs megbízható felhatalmazottunk a kiegyezés feltételeinek megállapítására.

Mindezekre pedig, mint mondja, teljes jogot adna neki az, hogy a német tárgyalások megszaktítása esetén a két kormány megegyezett már előre abban, hogy milyen tarifát fog az illető parlamentek elé terjeszteni.

Csak hogy a dolog nem egészen így áll.

Először is a magyarországyűlés tekintetben még hivatalosan nem nyilatkozott, tehát nyilatkozatát ily vagy más értelemben anticipálni egyszerűen esetlenség. Másodszor pedig, ha talán jött is létre a kormányok között némi elvi megállapodás a betérjesztendő vámtarifák főbb irányzataira vonatkozólag, kötelező megállapodás semmi esetre sem történhetett, mert különben a magyar kormány csak egy szavának állott volna a kérdésben is, mint állott a kiegyezésnek többi, szintén nem valami népszerű részleteire vonatkozólag.

Es ha ellenkezőleg állana a dolog, ha a magyar országyűlés a vámszerződésre vonatkozólag elvetné a kormányok megállapodását, és általa kétségessé tenné az egész kiegyezést, nem minden méltányosan gondolkodó főnek be kell-e vallania, hogy ezért szemrehányást tenni legkevésbé joga volna osztrák szomszédainknak, kikről ez eljárást csak eltanultuk.

A mi következtetésünk és megbízhatatlanságunk miatt tehát nincs miért tájjon a jó szomszéd feje.

A kezdetben idézett lap, már másodsor részesít bennünket abban a kellemes meglepetésben, hogy feltűnő udvariasággal és látszólagos méltánysággal szól rólunk és érdekeinkről.

Az első alkalommal tanusított szeretetreméltóságának lólabát kimutattuk multkori cikkünkben, hanem ez alkalommal kissé hosszabb köpenyt vett magára, s nem oly könnyű észrevenni a patkót.

A tisztelt szomszéd ugyanis azon kezdő okoskodását, hogy nincs sem kedvező sem hivatása a meddő recriminációkhoz és pedig annál kevésbé, mert ha a magyarok azt állítják, hogy az autonom tarifát alapján vám- és kereskedelmi szövetséget a birodalom két fele közt létrehozni nem lehet, akkor tulajdonképen nem magyar, hanem osztrák érdekekben cselekszenek.

Mind ezek folytán pedig oda lyukad ki okoskodása, hogy rebus sic stantibus, leghelyesebb lesz meghosszabbítani az 1868-diki szerződést Németországgal.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczaja.

A csillag-esárda.

Bűnügyi beszély.
— Irta: Streckfuss Adolf. —

Egy kereskedelmi utazó.

(11-ik folytatás.)

A többire nézve Frigyes kemény gyerek volt. Kisdéd zömök termete, a kissé kopottas feszesen álló kocsis egyruha által még inkább kidomborította, tetemes testi erőt árukt, mely kora által sem látszott szenvedni, pedig lehetett ez ember már vagy 60 éves. Steintert a kocsiát szokott átható tekintetével szemléltetné és most már föl tudta fogni az okot, a miért őt a fogadós ez embertől óvni szükségesnek vélé, — mert ez egy gonosztervű befeljeztet kinyomtatá viselkedésén; hanem épen talán a kapott figyelmeztetéssel dacolva, elhatározá, hogy utra kel vele. „Elviszen maga engem előbb a vaspálya állomásra — hol máhám vannak, és onnan

Itt lebben fel ki kissé a hosszú köpeny és engedni látni a lólabát egy pillanatra.

A „N. fr. Pr.” szerint ugyanis a fentebbi provisoriumból önkényű folyik a kiegyezésre vonatkozó provisorium is, ez pedig úgy a vám- és kereskedelmi szövetségre, a quótára, restitutióra és bankkérdésre nézve egyiránt a status quo fenmaradását jelenti, vagy is azt, — hogy azon előnyöktől is megfosztassék Magyarország, melyekkel a jelen kiegyezés a helyzetet pénzügyi tekintetben a multhoz képest javította.

A provisorium eszméje nálunk sem teljesen ismeretlen már, de ha már csakugyan hozzá kell folyamodnunk, mindenesetre csak úgy teszünk azt, hogy a helyzet általában tühetőbbé váljék általa, s mindenesetre úgy, hogy újabb következményeiben végzetes praecedens ne alkossunk általa.

Attól azonban még nagyon messze vagyunk, hogy mint a „Fremdenblatt” nagy bizalommal mondja azon esetre, ha a tárgyalások megszaktításának Németország részéről politikai okai volnának, s Bismarck hg arra számítana, hogy monarchiánkban belzavarak ütnek ki — „minden ily taktikával szemben mindkét államfél anyagi érdekeinek közössege és kölcsönös viszonya csakhamar nyilvánulna az autonom vám tarifa alapján történt teljes egyetértésben.”

Ily túlságos lelkesedésre az autonom tarifáért, még azon esetben is alig volnának képesek, ha az anyagi érdekek közösseget és kölcsönös viszonyát, nemcsak szóval, de tettel is elismerve és méltányolva látnók a túlsó fél által.

— A meghiusult vámtárgyalásokat illetőleg, egy berlini lap a „Nidd. Allg. Ztg.” következőleg ír: A viszonyos kívánság mellett, hogy az alkudozó felek a szerződést megkötésük és az öszinte törekvés mellett, hogy az egyik fél a másik álláspontjához közeledjék, az anyagi és közgazdasági érdekek mindkét részén sokkal különbözöbbnek és a különbözősége sokkal fontosabbnak tűnt fel, hogy sem a két kormány nagy felelősségével szemben, a kitűzött határidő alatt most már létre jöhetett volna az egységessé. E lap teljesen osztja a reményt, hogy a bizalmas barátság, mely a két állam politikai viszonyaiban már régibb idő óta fennáll, a tárgyalások eredménytelen lefolyása által, semmiképen sem lesz érintve, annál kevésbé megtámadva.

— Román stílyban. Egy erdélyi román néplap rólunk magyarokról, egy cikkben következőleg emlékezik meg: „Magyar kutyák. A magyar kutyák ugatják Romániát azért, mert ez a köteleket szétszakította, mely őt a török császársághoz csatolta volt. Hm! miért ne, ha nekik jobban tetszik önálló urakká lenni, minsem meghajolni és adót fizetni egy pimasz és ugrifüles fajnak, milyenek a magyar magánások.

A magyar kutyák azt is ugatják, hogy Románia hadserege rongyos, kikehézt, ropant gyáva és fegyver forgatásra képtelen. — Talán rongyosabb, kikehéztebb, mint a magyar honvédek! A magyarok és magyarországi zsidók kivételével mindenki ismeri Románia honvédségének bátorságát, mellyel bármely ellenséggel szembe száll. Ugassatok hát, csak ugassatok!”

A fületile nyelven írott cikk, mely a fentebbiekhez hasonló — rígmusokban még többet is beszél — e hó 23-án sajtóper tá-

meg ma este Beutlingenbe — kérdé a kocsiától kurtán.

„Igen, ha rászán két tallért borraival, nek, Braunnál és a csillagcsárdában pár pohár sört!” volt rekedt páinkás hangon adott felelete.

„Igen, de birja-e erre nézve ura engedelmét?”

„Nem kérdeztem őt. Ez azonban az urra nem tartozik; ha én őnt elviszem, legyen közönyös előtte, vajjon gazdám engedelmével történik e ez, vagy sem?”

„De nekem nem mindegy. Semmi esetre sem szeretném, ha Heiwald ur nekem e miatt talán később szemrehányásokat tenne.”

„A mi azt illeti, egyetlen hajsziája se öszüljön meg e miatt. Kérdezze meg a fogadódt, ő tudja, hogy gazdámnak nem lesz ellene, ha egy kis kerülés által Beutlingenbe jó borraivalhoz juthatok.”

„Ha más egyéb nem aggasztja” mondá voutava a szájloda tulajdonosa, „e miatt bátran indulhat Steintert ur, de mégis úgy vélelém, hogy a holnapi postával.”

grát képezte, és a mi jóakaró száz atyáknál, az ékes czikk íróját, egyhangulag fölmé-

— Rövid hírek. — Sir Andrew Buchanan a bécsi cs. udvarnál levő nagy követ nyugalomba készült vonulni. Utódja Sir Henry Elliot lesz, ki nagy követ volt Konstantinápolyban. — A király a kisbírókókos hitel-egyesületének elmozdításához, magán pénztárából 10,000 frttal járult. — A honvédség novemberi előléptetési 200 kinevezésre terjednek. Ezek között van Ghyzy Béla, aki tábornokká kinevezetése is. — A szerb agitator Miletics Szvetovarra, a budapesti királyi törvénysszak, a felségértés néhol kimondotta, s így az ellene megindított fegyelmi eljárás tovább foly.

Országgyűlés.

A képviselőház szombaton e hó 27-kén megkezdte a bankügyi javaslat tárgyalását. Először Wahrman Mór beszélt, azzal az egyes logikával, mely neki egyebek közt egyik kiváló sajátja. Az ellenzék néhol mérsékelt közbeszólásokkal, másutt nyugodt figyelemmel hallgatta az előadást; a kormánypart — s ezuttal a vele egyvázeten levő jobboldali ellenzék is — tetszéssel.

E beszéd végetvetével mintegy 5 percznyi szünet állt be a tanácskozásban. Majd Heily beszélt külön véleményének indokolásául. Beszéde az önálló bank kivethetőségét s a jelen javaslat elégtelenségét bizonyította.

Szólasra felvannak még írva a javaslat mellett: Falk Miksa, Katz Gyula, Márkus István, G. Dessewffy Aurél, Horváth Gyula, Prieszky Tádé.

A javaslat ellen: Simonyi Ernő, Ráth Károly, Orbán Balázs, br. Bánhidy Béla, Moccsary Lajos, Tóth Kálmán, Lukács Béla, Lichtenstein József, Szontagh Pál (gömöri), Ragályi Nándor, Molnár Antal.

Az ülés végén Apponyi g. interpellált a Németországgal megkötött vámtárgyalások, — Simonffy János a Vilányról letartóztatott 50,000 db. éles töltény tárgyában.

A háború.

Az Orchaniebeli Plevnába vezetó ut, mely Plevnának tagadhatlanul fölelterít képezi — veszélyeztetve van. Az oroszok ugyanis a legutóbbi oltó kudarc után fölhagyták az eddigi sok vérbe került és eredménytelen rohamostromlási taktikáival — és Sebastopol volt jeles védőjének Totleben tábornoknak tervét fogadták el miközötti irányadól. E terv szerint Plevna körösöküli földművekkel volna övezendő, a melyek egyrésztől az ostromlottak olykorí váutlanul offensív kirohanásának szabványos határát, másrésztől az ostromlók számára biztos támpontokot szolgáltatnának. Átálló ostrom idején az ezen orosz földművekről föntartott ágyutüz a plevnai sereg egy nagyrészt saját megtámadott erődíjmeinyei védelmére lekötvé tartaná és így azt eredményezné, hogy Ozman a majdan a Vid felől orosz bomboltámadást nem foghatja oly nyomtatékosan visszautasítani — föleg, ha még ezenfelől is megkötözték az Orchanie felől közlekedéstől Plevnát elvágni. — E műveletre Gurko tábornok vállalkozott. Plevna udvari szállítója, a rókaravaz Cheketa pasa Orchanieban táboroz vagy 40,000 emberrel. Csapatai egy része Orchanie-től Plevnájá állomásonként vannak föllátva ezen a ló és élelemszállományokat egymásnak átadogatta közevük. E csapatok felügyelője Achmed Ivis pasa Gorni Dubnikot, a Plevna felé vivó ut legfontosabb pontját tartja meg szállva. Ez ellen okt. 24-én Gurko 14 ezred lovassal, 3 zászlóalj vadászszal, egy gárda osztályval és egy gyalogszál dandárral kilépett az orosz plevnai ostromból és a Vid folyón átkelvé, sereg e zömével Gorni Dubnikra veté magát, seregének más része által pedig Telist rohantatta meg oldalt és hátban.

Telislé a török utmeneti csapatok erőstést nyervén Chekettől, vissza is verték a

nak két tallért, azonfölül még egy tallért borraival, ha meg leszek magával elégedve.”

„Az öreg rut kocsisember arczán megelégedett vigorgászerül mosoly jelent meg. „Meglesz uram, meglesz velem elégedve!” mondá.

„Remélem is; de jegyezze meg magának a kialakított két tallérnál egy fillérral sem kap többet tőlem, ha talán gorombászkodni vagy parancsaimnak engedetlenkedni találna. En fogtának bérleje vagyok és megfátározandom, hogy az állomáson és a csillagcsárdánál mennyi időt töltünk. Mihelyt parancsolom, magának indulnia kell. Ha ezeket megéri, indulok magával; ha nem — inkább a holnapi postával utazom.”

„Ejnye három tallér és néhány pohár sör fejeben az ilyen magam forma embernek csak érdemes udvariasnak lennie” viszonzá az öreg, mi hogy úgy is leend, egy csoszogó bökkal akaró jelezni, a mely bizony eléggé esetlen vala. „Csak parancsolom uram velem, hogy mikor fogjak, egészen szolgálatára állók!”

„Úgy hát fogjon azonnal, hogy mielőbb indulhassunk!”

„Szolgálatára!” és ezen katonai rövidséggel adott felelet után az öreg — ki egykor csakugyan szolgát a hadseregél — egy „jobbra áttal” elisietett. Öt percz mulva már az ut-

muszkákat; de Ivis pasa — óriási túlerő ellen — bár csapatal 10 álló órán keresztül oroszlanként küzdöttek — nem volt képes bolgólni ellenük sőt seregének kisebb részével elfogatott; nagyobb része azonban szerencsésen Plevnába menekült. E pyrrhusi győzelmet, mely 2500 emberbe került vagyis seregének 12 százalékába került Gurkonak — föleg csellel vitézként ki nem az oroszok, hanem Totleben stratégiája; a gorni — dubniki csata napján Plevnát is lövetvén vagyis Ozmant is foglalkoztatván, ki eként akadályozva volt Ivis pasa segyélyére sietni. Az oroszok tehát az Orchaniebeli Plevnába vezetó ut kellő közepére helyezkedtek és Plevna szükségnek leend kitéve, csak Cheketa pasa szokott ügyességével a már Gurkonak „Sipkában” volt fejté Dubniknál meg zsákyba nem dugatja. Egy távirat oct 27-rol csakugyan újabb öszetűközést jelez az orchanie-plevnai utvonalon, valószínűleg Cheketa avancior Gurko ellen Gorni Dubnik felé, mi azonban nem is olyan sietős dolog, mert Ozman most még úgy is mindennek bővében van és a küszöbön álló tél pedig híhetőleg Totleben tervének kivitelére már időt sem engedend.

Az Uchatius ágyuöntés titkának elárulása.

(Október 26.)

Nachtnebel vallatása további folyamában fölelített, hogy az állítólagos Kellner kapitányt egyizben az állampályafőnök gr. Keller német köztvégi attaché társaságában látta. Az elárult közleményekről összesen 1000 frttal többet kapott. A Nachtnebelnél lefoglalt papírok között vannak igen compromittáló czimezetlen ajánlközások az aczellbronceágyuöntés titkának fölvezése iránt ily megszóltással: „Méltságos ur! Nachnebel azon kimondása ellenében, miszerint a hivatalos titkok elárulására, illetve értekezésre, őt főnökének, Klomser hadnagynak gyakori megrovásai által benne kellett föllindulás vitte volna: — elnök constaltája, miszerint Klomser hadnagy intései mindig a legkíméletesebb modorban voltak tartva. Elnök fölmutatja Mainoni olasz katonai attachének Nachtnebelnél talált és Armanihoz intézett következő levelét: Kedves Armani! Holnap hét vagy nyolcz napra elkelt utaznom azért szeretném megkapni a másolatokat. Kövesse el minden lehető, hogy a munkát bevégezze. Az ön Mainoniája, — továbbá egy iratot, melyen Uchatius aláírását Nachtnebel — saját beismerése szerint — hamisította.”

Szinházi szemle.

(J.) E színdényben oct. 25-én másodsor láttunk népszínműi udjóságot. A „Veres haju” után következett a „Zsandár”, mindkettő Lukács műve, azon különbözőséggel, hogy az utóbbinak öszefezérelésénél Balla Kálmán is segédkezett.

Ha a „Veres haju” ismertetésénél azt a megjegyzést tehetjük, hogy annak tartalmából három népszínműre való is kitélt volna, most a „Zsandár” előadása után bátran elmondhatjuk, hogy szerző ismét sokat markolt, keveset fogott.

A „Zsandár” olyan conglomeratum, melynek egyes alkatrészei sehoggy sem képesek öszesen egy compact egészet képezni.

Egyes epizód alakjai már majdnem mind ismeretesek előttünk egyik másik népszínmű-

Beutlingenbe utazik. Ily vállalat majdnem öngyilkosságot kísérlet gyanánt tűnt föl a derék vendégelőt, hiába meríté ki szónoki tehetségét, hogy e merényletet megihusítsa, Steintert csak mosolyogta a félénk ember szorongásait. Átvette a szekérvárosból érkezett üzleti levelet, mely külséjére nem is látszódnak elrendel, miszerint ezental érkezendő levelei Wurmser polgármagy cime alatt — mivel távolról rokonságban is állott — Beutlingenbe küldessenek.

Miután igen mérsékelt számláját kifizette, buscut vett a barátságos vendégelőstől, ki már, miután szekéren állt is, sürgőseleg kéré, hogy csak a másnap postával utazzék.

Miután végre Braun ur belátta, hogy fadaradozásai eredménytelenek, — szándékosan magasabb és az öreg Grunzig Frigyes füleibe is elható hangon így szólt: „Ha tehát semmiképen nem lehet őnt Steiner ur visszatartani, Isten nevében, ám menjen. Hiszen valószínűleg nem fog baja esni. Tudomásom van, hogy Heiwald ur hintáján és Friggyessel indult neki az utnak, majd tudakozodom holnap vajjon megérkezett-e szerencsésen Beutlingenbe.”

Éjjeli ut a latorpusztán.

Braun ur nagyot nézett, midőn az Oldcott és Társa kereskedőhöz ügynöke Heiwald ur hintójában az indóház elé hajtatott; de még jobban elámulat azon, midőn Steintert ur kijelenté előtte, hogy e kocsin még azon este

Beutlingenbe utazik. Ily vállalat majdnem öngyilkosságot kísérlet gyanánt tűnt föl a derék vendégelőt, hiába meríté ki szónoki tehetségét, hogy e merényletet megihusítsa, Steintert csak mosolyogta a félénk ember szorongásait. Átvette a szekérvárosból érkezett üzleti levelet, mely külséjére nem is látszódnak elrendel, miszerint ezental érkezendő levelei Wurmser polgármagy cime alatt — mivel távolról rokonságban is állott — Beutlingenbe küldessenek.

Miután igen mérsékelt számláját kifizette, buscut vett a barátságos vendégelőstől, ki már, miután szekéren állt is, sürgőseleg kéré, hogy csak a másnap postával utazzék.

Miután végre Braun ur belátta, hogy fadaradozásai eredménytelenek, — szándékosan magasabb és az öreg Grunzig Frigyes füleibe is elható hangon így szólt: „Ha tehát semmiképen nem lehet őnt Steiner ur visszatartani, Isten nevében, ám menjen. Hiszen valószínűleg nem fog baja esni. Tudomásom van, hogy Heiwald ur hintáján és Friggyessel indult neki az utnak, majd tudakozodom holnap vajjon megérkezett-e szerencsésen Beutlingenbe.”

(Folyt. köv.)

ház.
Kratzger
Budapesti közérdeklődők
Debreczenben
ZOROK
12 forintig nagy
kaphatók.
Egyedül
ME
k:
és áron:
két sima elejű
hajtott elejű
hímzett elejű
1.50—2 frt.
2.15—3
árúkat.
aranykát.
drágá tartókat.
hat és kérelmeket.
aranykát.
sch és C. féle
unk
Beke.
és divatu
magukat.
trére.
Láda k
hangsze
ég becses
P.
1901. sz.
ben. 1877.

ből; Lukácsy jónak látta ezeknek egy kis rendez vout adni.

A darab meséje nem annyira szövevényes, mint inkább sokoldalú; az egésznek részletes leírású lapunk térszűke miatt nem adhatjuk megkísérletünk legelőbb a főcselekményét leírni.

Orzse, a csapár unokája első találkozására irgalmatlanul beleszeret Juhász közsandárba, ki viszont roppantul megszereti Orzsit, nem is forog fen egyéb akadály, hogy a két szerelmes egymásé legyen, csak az, hogy Juhász (egy hírtjára a zsandárt), a katonai törvények vasszigorúsága alatt áll, mely a szolgálóban levő zsandároknak tiltja a házassági sacramentum fölvetését; Orzsi rá akarja birmi a zsandárt, hogy deszertáljon és ez már kész a syréne (ki sokat énekel) császavaira az örvény felé rohanni, de előll Bubán Miska (a szinlap szerint betyár, különben egy igen tisztességes férfi, ki Iluskája elhalálása miatt nagyon búbanatos) s azt mondja a zsandárnak: „Hallod-e! ne deszertálj, mert vesztetne rohansz, hanem ha hitet teszték, hogy el nem árulok, én majd segíték rajtadok.” Orzse meg a zsandár mennye-földre esküdöznek, hogy de a világot sem árulják el, a zsandár három újit is felemeli esküvére; ez ünnepeles perczet arra használja fel Bubán Miska, hogy egy hitelen előrútot pistolyal nagy bravúrral lövi el a zsandár három újit, ezzel a meiser stíklivel túl tesz még Tell Vilmoson is. A jobb sorsra érdemes cselőlvő utauticchiha teszi a zsandárt és így eléri a célt, mert ezáltal felmenti őt a katonai szolgálat kötelezettsége alól, ki minden fenakadás nélkül veheti körül Orzsit, a házasság az utolsó felvonás után valószínűleg be is következik.

Bubán Miska pedig nagy önelégteliséggel távozik s jelenti, hogy ő nem más, mint szökött katonája, így cselekszik a másik betyár Harmat Bandi is, kire azonban egy kis lopás fele is rábizonyul.

Vannak ezenkívül mellékes események is és ezek élénkítik leginkább a darabot; — végre is a házassalándók elvezik a férjhezmenendőket és ezzel a darabnak vége.

Egyes jelenetek eléggé ügyesen vannak kidolgozva, és azért maga az előadás is eléggé mulattatta a közönséget. A szerepek jól be voltak tanulva; Nyilvai Irma (Orzsi) sok népdallal fűszerezte szerepét, — mely különben egyike a leghálátlanabbaknak, ilyen mostoha szerep a magyar „Zsundáré” is, ezt Kunsági játszta és mindenki részvételt nézte, hogy kilökdök végig e nem neki való szerepben.

Föltényi, mint Kudlacsék — elemében volt s igazán remekelt az 50-es évek egyik soha el nem feledhető, gyászos emlékü alakját sok kedélyvel és teljes sikerrel tüntette elő. Szabó Bandi Harmat Bandit jól játszta és énekelte; Aranyos Tutyi Orbán szerepében sok derűtséget kellett, Dancz Ábrahám zsidója igen találó alakítás volt, — coupletjét megújraztatták.

Tiszai a káplánt, Boránd és fia a cigányokat, Toldi a busulót betyárt kifogástalanul játszta.

E darab, kivált vasárnapokon még fog néhány jól látogatott házat csinálni, mint azt e hó 28-án is láttuk, mely napon az előadás már kerekdedebb volt, mint az első.

Közönség szép számmal.

Napi hírek.

A debreczeni önkéntes tűzoltóegylet f. évi november hó 4-én vasárnap délelőtti 10 órakor a városháza nagytanácsstermben rendkívüli közgyűlést tartand, melyre az egyleti tagok tisztelettel meghívhatnak. T a r g y: az új alapszabályok előterjesztése és azok alapján a választmány kiegészítése. Debreczen, oct. 29. 1877. A választmány.

Dr. Rotschneck V. Emil és családját a legérzékenyebb vesztéséig sújtotta. Forrón szeretett leányát tegnap a hajnali órákban elragadta a kérelhetlen halál. Még egy héttel előbb a kedves gyermek a legvirágzóbb egészségnek örvendett, s egy rövid hét alatt áldozatává lett a szülők rémének, — a roncsoló toroklobnak. A mire gondos szülei ápolás, s az orvosi tudomány képestive vannak, mindaz elkövetett a kedves gyermek megmentésére. Debreczen legismertebb orvosai virasztottak a kedves gyermek kórágynál, de sem a gondos ápolás, sem az orvosi tudomány nem voltak képesek gátat vetni a félelmes betegség halálra befolyásának. A kiszenvédett kedves angyal földi részei Debreczen város előlék közönsége óriási részvétel mellett ma délután adattak át az örök nyugalomnak. — A kiadott családi gyászjelentés a következőleg hangzott: „Öszinte fájdalommal telt szívvel tudatjuk forrón szeretett kis leányunk illetőleg testvérünk IREN roncsoló toroklobban (Diphtheritis) váratlanul, hirtelen történt megbetegedését és 6 nap alatti halálát, f. hó 28-án, fél 3 órakor reggel életének 7-dik évében. A felejtethlen emlékü jó gyermekünk földi maradványai f. hó 29-én d. u. 3 órakor foglalkoztatni lakásunkból a ref. egyház szertartás után a szt.-annatuzai róm. kath. sírkertben levő családi sírkövekre helyeztetve. A részvételre meghívott barátainkat és ismerőseinket tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1877. okt. hó 28. Dr. Rotschneck V. Emil és neje, szül. Somogyi Róza, Jenő és Olga gyermekeink nevével is.” — Csendes nyugalmat kívánunk a korán kiszenvédett ártatlannak a sötét sír érhadozó ölében, s vigasztalódást a bánatba merült szülőknek.

A zenede részéről az 1877-ben kibocsátott aláírási iverk eddigi eredménye szerint a zenede javára új alapítványokat tettek: Kereskedő Tóth Gyula ur 100 frt, orvostudor Török József ur 100 frt, r. lelkes Turkevibe Harsányi Sándor ur 200 frt, pénzügyi hivatalnok Steinacker Sándor ur 100 frt, kereskedő Trocsányi Ferencz ur 100 frt, Hergesz Koburg Fülöp ő fensége 100 frt, együtt 700 frt alapítványt. R e n d e s t a g o k l e t t e k h a t é v i kötelezettséggel: Kereskedő Bosznay Károly ur, orvostudor Hegedüs Pál ur, főisk. tanár Lengyel Zsigmond ur, ügyvéd Nemes Kálmán ur, özvegy Orosz Lászlóné asszony, ügyvéd Szilágyi Károly ur, vasuti számvérvő Braunsperger Nándor ur, „Victoria” b. t. tisztviselő gróf Dégenfeld Gusztáv né ő méltósága, Dráveczky Mihály ur, fényképész Gondy Károly ur, állami mérnök Orosz János ur, gyáros Tarcsay Lajos ur, ügyvéd Dalmy Károly ur, r. egyházi tisztviselő Balog Imre ur. E g y e s z e r m i n d e n k o r r a a d a k o z t a k: kataszteri főnök Fényes László ur 5 frt, „Victoria” b. t. főnöke Csanády Odón ur 5 frt, együtt 10 frt. Fogadják ezen zenedénk iránt tanúsított párt-

fogásukért hálás köszönetünket. Debreczen, okt. 28. 1877. A zenede igazgatósága.

Előleptetés. — A közelebb megtrónt honvédségi kinevezések, városunkra nézve is bírnak némi érdekkel, a mennyiben, mint értesülünk, Becsey Károly honvédszázados s a nálunk levő honvédek állomási parancsnoka, örnagygyá; Chilkó Sándor tartalékos tiszthelyettes pedig hadnagygyá, lettek előleptetve. — A cs. és kir. közös hadseregben a november havi előleptetések kimutatása szerint Klein 16-ik huszárezredbeli alezredes és Tráger 39-ik gyalogsági sorozredbeli alezredes — ezredesekké nevezettek ki.

A oltványok s egyéb gyümölcs és díszfák, valamint szőlő csemeték eladása a debreczeni kertészeti egylet czéglőd-utczái csarnokában folyó évi nov. 1-5-ö napján megkezdetik, mely naptól kezdve délelőtti 9 óratól 12-ig, délután 2 óratól 4-ig egyleti igazgató, T a m a s s y Károly ur a t. közönség rendelkezésére álland. Ugy tudjuk, hogy a mondtott egyletkert telepen az idén a neves gyümölcs oltványok igen nagy választékban és kitünő minőségűek kaphatók. Az egyleti tagok azonban saját érdekükből jól teszik, ha illetményeiket most jökor kiveendik, nehogy a különösen jelesebb fajok előlök elvágatassanak. Az idén ültetésre alkalmas, szép akász csemeték is úgy el van látva az egylet, — mint eddig még ellátva nem volt. Ajánljuk tehát e körülményt a t. közönség figyelmébe.

Gyermek gyilkos anyja. A Kádas utczai 1882-ik száma háznál mint cseléd szolgáló Szabó Juliánna súlyosan megbetegedett s a háznál lakók a bajt gyermekszülés folytán beállottnak gondolván — a rendőrséghez jelentést tettek. Ez a tisztí főorvost vizsgálóira küldte ki, ki a tényt constatálta is. Ekkor a háznál levő úrszék vétetett kutatás alá, melyben hosszabb kutatás s annak tartalma kimérése után az új szülött leány gyermek hullája meg is találtott s kórházba vitetett, oda szállítatva a betegnek fekvő bűnös anyja is. A esetről a kir. ügyészség azonnal értesítve lön.

A debreczeni kertészeti egylet izlelo bizottsága az egyleti kerttelepen ez idén termelt gyümölcsök meghatározása s leírása végett f. hó 31-én délután 3 órakor a szokott csarnok helyiségben ülést tart, melyre a bizottsági tagok szokott módon meghívhatnak, s más az ügy iránt érdeklődők is szivesen láttatnak.

A roncsoló toroklob (diphtheritis) nagy pusztításokat visz végbe, főleg a gyermekek közt városunkban. Aüg van nap, hogy főleg az utczai iskolák növendékei közül több meg ne kapná a veszedelmes betegséget Bizonylyan nem lenne felesleges, ha az iskolai hatóság intézkednék az iskolák egydíre beszüntetése által némileg gátot vetni e járvány már is megdöbentő tovább terjedésének.

Szerencse a szerencsétlenségben. Budapest felől érkezett utazók beszélik, hogy tegnapelőtt midőn a vasuti vonat a pilisi állomást elhagyta s a főváros felé teljes gőzerővel rohogott; egy másodosztályu kocsiában utazó százasadosnak 6 éves fia a kocsi ajtajához támaszkodván — a rozslu bezárt ajtó kinyit — s a gyermek villámsebességgel kivágódott; azonban a vonat megállítással a megremült apa jelt adni nem tudott, s így csak a következő állomásról tért vissza a borzasztó esemény színhelyére, hol a gyermek egyedül, s

minden baj nélkül a vasuti töltés szelén ülvő találtott meg.

A legszebb indóház. Pár nap előtt írtuk, hogy a közfoglalomnak a mult heten átladott vasuti hid, mely a Luna két partját a főváros és Csepel-sziget között kapcsolja egybe — legszebb az egész Dunán. Ma ismét egy oly dologról teszünk említést, melyre fővárosunk — mint unicumra — méltán büszke lehet. Az osztrák államvasut új pályaudvára tegnap adott át a közfoglalomnak s ennek új indóháza Budapest városát egy nagyszerű s a maga nemében az egész kontinensben páratlan épülettel gazdagította. Az egész épület külső és belső kiállítása igen díszes, és annyiban páratlan, mert a vas alkalmazása ily mértékben mint itt még sehol sem fordult elő. A gyönyörű épületnek berendezése is minden tekintetben kielégíti az igényeket. Egyes részeiről szölvá, megemlítjük, hogy a pénztársarnok egy nagyszerű tágas helyiség, mely nagyobb mint a redout nagyterme. Belmagassága 17, hossza 35, szélessége 21 méter. Az egész csarnok pedig, mely a posta- és személyesarnokot, továbbá a málfafeladási terem tartalmazza, 146 méter hosszú, 21.81 tetőterncz magassággal s egészen üveggel van fedve. Az udvar északi részén épült a királyi pavillon, melynek csupán díszítése és butorázása 50,000 frtba került. Az épület roppant kiterjedéséről elég lesz megemlítenünk, hogy a beépített terület 16,000 négyzet métert tesz s 1,500,000 kg. vas használtott fel hozzá. A monumentális épület építési költségei 2 és egy negyed millió forintur rugnak.

Szinpadunkra holnap kedden, két újdonság kerül. Egyik Sandeau Gyula dramolette-je „Marcel” czimmel; a másik „A római fuvalás” czimú operette Offenbachtól. A két érdekes darabra felhívjuk a közönség figyelmét.

Igaz történet. Debreczenhez egy nem messze eső vidéki városkában történt. A postamester szemfényében szenvedett s magához hivátá az orvost, ki patiensét megvizsgálván, megrendelte az orvosságot s egyszersmind megígérte, hogy valószínűleg ő maga fogja azt kézbesíteni, — vagy ha nem teheti, okvetlen elfogja minél előbb küldeni. A szegény postamester türelmesen várta a gyógyírt, de biz az nem érkezett meg 3-4 nap multán sem. E közben jöfele magstereise is megbetegedett s csak szerencsének tartá, hogy a vele jó ismeretségben levő állatorvos épen akkor látogatta meg, midőn már érte akart küldeni. A sertés megvizsgáltatván, gyomorjába konstálta lett, s az orvos ur nem késett azonnal megrendelni a kanalas orvosságot. De nem levén helyben gyógyszerár, ezután is várni kellett pár napig, mely idő alatt azonban a szemfájás elleni orvosság is megérkezett. A jámbor postamester arról már megis feledkezvén, azt gondolta, hogy a sertésnek szánt gyógyszer érkezett meg, s az orvosi utasításához képest be is adogatta azt kanalanként. Csakhamar ezután újabb küldemény érkezett a gyógyszerárból s a postamester alig tudott hova lenni örömeiben, — hogy orvosa mégsem feledkezett meg egészen a róla sem. — Gondosan kurálgatta azért szemét a kissé csipő fojadékkal, nem is gondolván, hogy az ő étvágy hiányban szenvedő sertésnek van száva. A különös orvosságcserének azonban

az az érdekes következménye lett, hogy a jöfele magstereise meghaladott, a postamester ur szemé pedig szerencsésen meggyógyult.

(x) Schmidt S. P. zongora és hangszer-raktára Debreczenben a főpiazcon 1901-ik sz. a. ujabban ismét el lesz látva a legkitünőbb bécsi és berlini czégek-től származó zongorákkal, pianókkal és phisharmonikákkal. — Ez üzlettelep valóban díszre válik városunknak s ott a közönség e nembeli igényei minden tekintetben kielégítést nyerhetnek. A tulajdonos a napokban érkezett haza üzleti utazásából s legujabban Bécsből a Bösendorfer, Wopaterni és fia, Baumbach, Kalsech és Vernfélé s Berlinből a Neufeld-féle híres gyárakból hozott magával remek kiállítású szárnyzongorákat és pianókat. Ezenkívül minden más egyéb hangszerrel, hurokkal és zeneláddal és el van látva ezen raktár s így ma az ilyenmunkában való szükségletet városunk és vidéke közönsége nem képtelen a fővárosból nagyobb költségekkel feleltetni. Ajánljuk e jöva való és szakértőleg vezetett üzlettelepet a n. é. közönség figyelmébe. Jasqabudá

A Debreczeni E. eredeti táviratai.

Konstantin apóly oct. 29. A porta tegnap értesíté Layardot, hogy Ismail pasa negyven zászlójával vegrhajotta a Moukhtar pasával való együlést. ki Koepriwei melínt erős hadállásokban várja az oroszok támadását. A bolgárszagi csatáerről újabb hírek nem érkeztek.

Legujabb operette és vigjáték előszőr.

Debreceni színház.

I. Bérlet Kedden 1877. okt 30-án 20 szám. adatik.

MARCEL.

Dramolette. Irta: Sandeau Gyula fordította: Paulai Ede.

Személyzet:

Valgrand Lovász. Foltényiné. Fűr. orvos. Vezérlő. Duvernay Toldy. Sussanne. Lovász. Henriette. Temesváryné. Marcel. Lovász. Történelk falun; idő: 1869.

A római fuvalás.

Operette Offenbachtól. Személyzet: Római senator Foltényi. Fuvolás Kunsági. Dullilius habv. Szabó B. Nyilvai I. Busoa szobale. Alszeghy I.

Kedzete 7 órakor

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

H I R D E T E S E K.

Marokkói császárságból, Afrikában, KÁVÉ, GERÉBY FÜLÖP, fúszkereskedő Debreczenben.

Unger Antal és fiai vaskereskedése Budapestben régi postaut. görög templomudvar. szabályozható kályhák

BADITZ O. férfi ruha raktára és férfi divatüzlete Debreczenben, főpiazcon a volt Kubinyi Kálmán-féle helyiségben.

Etrich Testvérek Braunauból Csehország. Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy itt helyben a „Tisza” biztosító bank épület belső-helyiségeinek egyikében, Huszár Károly ur mellett, összes saját gyártmányainkból raktárt rendeztünk be.

Gazdatiszt kerestetik. A debreczeni cukorgyár gazdálkodásában egy gazdatiszti állomás betöltendő lévén: a kik azt elnyerni óhajják, felhívhatnak, hogy ugy elméleti, mint gyakorlati képzettségükről szóló bizonyítványaikkal felszerelendő folyamodványikat folyó évi nov. 20-ig a gyár igazgatósági irodába adják be.

Arverési hirdetés. Alulírt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rdt. 403. §-a értelmében ezen közhírté teszi, hogy a debreczeni m. kir. e. f. törvényszék 13315 V számú végzése által Fülkey Jabor Ersebet ellen, Nagy Sándor debreczeni lakos s felperes részére 1200 frt- követelés végett csendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, a 1466 frt 35 krra becsült arany, ezüst neműek, s házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Szécsényi utczai üzleti helyiségben leendő eszközésére határidőül 1877 ik évi november hó 3-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatauk meg, hogy az érdeklét ingóságok emox érverésen, a polg. tk. rdt. 407. §-a szerint, szükség esetében becsáron alul is eladhatni fognak.

WALSER FERENCZ első magyar gép- és tűzoltószerszám-gyár, harang- és érezőöntője, ajánlja szabadalmozott új szerkezetű fecskendőit, tűzoltó-egyletek legényeségi felszereléseit, vállalkozik kutak, szivattyúk és harangok készítésére.

Eld... helyben há... Telegdi K. könyvkeres...

Debre

(**) A me... előtt vette k... mikiéti mego... kérdések legf... érdekel visel... a koronás kir... napszámosság.

Az osztrák főváros vendé... nyunk között... melyek előlé... mely nemzetül... egyetértésre s... s névvel felkelt... tásra fogná v... keresztül, mit... ismét váltveté... talmat, melyn... tására, a na... öltö keleti va... sen nekünk m... szükségünk va...

Átalános céz eléréséne... legnagyobb sz... ink között ez... melynek kedv... döntése fogja... zább tenni a... ket Ausztriába... tában nem cs... sorsát intező... kálnak, hanem... hász is, melyn... átalános a fig... ügyben folyó... többé-kevésbb... kezek indoko... lönböző állasp... Edigjelé... többet hszélté... az egyással... rán, azt kell... latok harca r...

Különböz... egyreszről azé... nagyfontosság... nem fog kör... azt, a mint m... gyilagos bonc... másrészről azé... getlenség apo... faluról falura... gyült néptöme... igóiket, azóta... tisztában van... talygájis.

Mi külön... hogy a szélb... sokan kjszörtü... goztatni akary... dioségére m... pott frásikoka... zunk ezen a... rülő időbrálás... dárok moe... igazán kérdes... vet, melylye... gyen mondvá... tudnunk kell... szombati orsz... magáról, azt... talalta kibökn... önálló nemzet... évi decz. 31-... az chez megk... érezalapot.

A „Debrecz... A esil... — Irta: Ejjeli ut...

A kocsis s... tara a szokott... lett. „A vson f... mind gondol d... kedvem volna... Az ördögbe! Tu... ezen urat sért... genbe!” Erre a... módon csapott... urat is érzéken... haladt előre a... hamar mérsékel... homokuton még...